

**Opetushallituksen
toiminta- ja taloussuunnitelma
vuosille 2009–2012**

OPETUSHALLITUS

SISÄLTÖ

1	Tiivistelmä.....	3
2	Opetushallituksen perustehtävät	3
2.1	Kehittämisen perustehtävät.....	3
2.2	Laadunhallinnan ja seurannan perustehtävät.....	5
2.3	Ruotsinkielisen koulutuksen perustehtävät.....	7
2.4	Toimialapalvelujen perustehtävät.....	7
2.5	Pääjohtajan alaiset perustehtävät.....	9
3	Opetushallituksen toimenpideohjelmat.....	9
3.1	Tulevaisuuden koulutuksen ja elinikäisen oppimisen kehittäminen kansainvälisessä toimintaympäristössä.....	10
3.2	Opetustoimen ohjausjärjestelmän uudet yhteistyöhaasteet.....	13
3.3	Koulutuksen tietotuotannon ja laadunhallinnan kehittämisohjelma.....	15
3.4	Opetushallituksen sisäinen kehittäminen.....	16
4	Valtion oppilaitokset	17
5	Henkilötyövuodet ja määrärahat	19

Tiivistelmä

Tulevaisuuden koulututusta ja elinikäistä oppimista kehitetään kansainvälisessä toimintaympäristössä tavoitteina Suomen menestystä edistävän osaamisen vahvistaminen kansainvälistyvässä toimintaympäristössä ja tulevaisuuden koulutuksen tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden edistäminen saatujen arviointi- ja ennakoitietojen pohjalta.

Lähitulevaisuuden yhteiskunnalliset rakennemuutokset tullevat aiheuttamaan osittaisia uudelleen järjestelyjä ja yhteistyömuotoja myös koulutuskentällä. Opetushallituksen informaatio-ohjauksella edistetään koulutuksellista tasa-arvoa sekä yhtäläisiä mahdollisuuksia hyvätasoiseen koulutukseen.

Koulutuksen tietotuotannon ja laadunhallinnan kehittämisohjelman tarkoituksena on kehittää opetustoimen kehittämisessä tarvittavan tiedon tuotantoa ja raportointia niin, että poliittishallinnollisen järjestelmän käyttöön saadaan koulutuksen tuloksellisuutta, saavutettavuutta, tasa-arvoa ja kouluhyvienvointia koskevaa informaatiota. Opetushallitus kehittää yhteistyötä eri tiedontuottajatahojen kanssa.

Tuetaan elinikäistä oppimista, maailman parhaan oppimisen kehittämistä ja työllistymistä tarjoamalla laadukkaita, tehokkaita ja oikein kohdentuvia tukipalveluja kansalaisille, opetustoimen henkilöstölle ja koulutuksen järjestäjille. Opetushallituksen ja valtion oppilaitosten tulosohjausta ja palveluprosesseja kehitetään luomalla edellytyksiä tulokselliselle toiminnalle ja valtion tuottavuusohjelman tavoitteiden toteuttamiselle.

2

Opetushallituksen perustehtävät

2.1

Kehittämisen perustehtävät

Koulutuksen tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta edistetään kehittämällä tulevaisuuden oppimista, oppimisympäristöjä sekä elinikäistä oppimista monikulttuurisessa yhteiskunnassa. Hyvinvointia, osallisuutta, oppilas- ja opiskelijahuoltoa, erityisopetusta sekä opintojen ohjausta kehitetään. Eri koulumuotojen yhteistyötä tiivistetään. Oppimispolkuja kehitetään joustaviksi. Koulutusjärjestelmän ylläpitoa ja kehittämistä tukevien kansallisten palveluiden kustannustehokkuutta, kohdentuvuutta, kattavuutta ja laatua kehitetään valtion tuottavuusohjelman mukaisesti.

Yleissivistävän esi- ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen kehittämisen painopisteenä on opetussuunnitelman perusteiden paikallisen toteutumisen tuki sekä seurannassa ilmeneviin kehittämistarpeisiin vastaaminen. Keskeisiä kehittämisalueita ovat perusopetuksen yhtenäisyys, oppimisympäristön kehittäminen, alueellinen ja seudullinen yhteistyö, oppimispolun nivelvaiheet, joustavat ja eriyttävät opetusjärjestelyt, koulutuksellisen jatkumon vahvistaminen, kaikkien oppijoiden oppimisedellytysten saaminen optimaaliseen käyttöön sekä aamu- ja ilta-päivä- ja kerhotoiminnan kehittäminen. Seuraavaa opetussuunnitelman perusteiden uudistusta aletaan valmistella. Ylioppilastutkintoa kehitetään yhdessä ylioppilastutkintolautakunnan kanssa. Taiteen perusopetuksessa tavoitteena on uusien opetussuunnitelmien mukaisen opetuksen vakiintuminen eri taiteenaloilla.

Ammatillisessa peruskoulutuksessa tavoitteena on tukea ammatillisen koulutuksen laadun, työelämävastaavuuden ja vaikuttavuuden parantamista sekä ammatillisen osaamisen ja ammattitaidon arvostuksen lisäämistä. Opetushallitus osallistuu ammattitaitoisen työvoiman

puutteesta kärsivien alojen tilanteen selvittämiseen ja tukitoimenpiteiden toimeenpanoon sekä tukee työelämäyhteistyön kehittämistä erityisesti työssäoppimiseen ja ammattiosaamisen toimeenpanoon liittyen.

Opetushallitus tukee perusopetuksen ja toisen asteen yhteistyötä nivelvaiheessa.

Opetushallitus kehittää ammatillista peruskoulutusta ja ammatillista lisäkoulutusta sekä niihin kytkeytyviä alakohtaisia palveluja kokonaisuutena sekä edistää ammatillisen koulutuksen ja lukion, ammatillisen koulutuksen ja korkeakoulutuksen sekä ammatillisen perus- ja lisäkoulutuksen yhteistyötä. Opetushallitus huolehtii jatkuvasta alakohtaisesta kehittämisestä, osaamistarpeiden ennakoinnista sekä tutkintojen ja perusteiden kehittäminen siten, että ne vastaavat muuttuneisiin koulutuspoliittisiin linjauksiin, työelämän tarpeisiin ja rakenteellisiin muutoksiin koulutuksen järjestäjien ja oppilaitosten toimintaympäristössä sekä ottavat huomioon elinikäisen oppimisen ja yksilöllisten opintopolkujen mahdollistamisen erilaisille opiskelijoille.

Ammatillisessa aikuiskoulutuksessa tavoitteena on alakohtainen kehittäminen sekä tutkintojen ja perusteiden kehittäminen siten, että ne vastaavat muuttuviin työelämän tarpeisiin, rakenteellisiin muutoksiin ja koulutuspoliittisiin linjauksiin oppilaitosten, valmistavan koulutuksen järjestäjien ja näyttötutkintojen järjestäjien toimintaympäristössä. Opetushallitus ylläpitää ja kehittää näyttötutkintotoiminnan organisointia ja seurantaa, tutkintotoimikuntien palveluja sekä aikuisten opiskelua tukevia ohjausjärjestelmiä.

Oppimisympäristöjen kehittäminen ja monipuolistaminen on eräs lähivuosien keskeisiä kehittämiskohteita kaikilla kouluasteilla. Tavoitteena on sitoa oppilaitoksen ulkopuolella tapahtuva oppiminen luontevaksi osaksi opetussuunnitelmia ja sitä kautta osaksi koulun arkea. Oppimisympäristö-käsite sisältää laaja-alaisesti paikalliset oppimista tukevat verkosto, koulurakennuksen ja koulunpihan, tieto- ja viestintätekniikan ja muun teknologian mahdollisuudet sekä oppimisilmapiiriin, sosiaalisen oppimisympäristön. Kaikkien näkökulmien tulee olla didaktisesti ja pedagogisesti huolella mietittyjä.

Ohjausta, kodin ja koulun/oppilaitoksen yhteistyötä, oppilas- ja opiskelijahuoltoa sekä erityistä tukea kehitetään oppilaiden oppimista ja hyvinvointia tukevin toimintoina kaikilla kouluasteilla. Ohjauksessa ja kentän kehittämisen tuessa painotetaan koulutuksen järjestämisen verkottumista, työelämäyhteistyötä sekä henkilökohtaistamista, jonka tavoitteena on kaikkien opiskelijoiden tarpeista lähtevä ja erilaisia ohjaus- ja opetusmenetelmiä hyödyntävä koulutuksen toteutus. Maahanmuuttajien koulutusta kehitetään yhteistyössä opetusministeriön ja työministeriön kanssa. Romanien ja saamenkielisten koulutuksen kehittäminen jatkuu yhteistyössä opetusministeriön kanssa. Työperusteisen maahanmuuton lisääntyessä aikuiskoulutusta kehitetään vastaamaan laajeneviin koulutuksellisiin tarpeisiin.

Opetushallitus koordinoi ja toimeenpanee opetustoimen henkilöstökoulutusta tukien oppilaitosten kehittämistyötä koulutuspoliittisesti tärkeillä painoalueilla.

Opetushallitus tukee ja edistää kehittämishankkeilla kansalaisopistojen, kansanopistojen, opintokeskusten ja kesäyliopistojen palvelukykyä, opetuksen laadun kehittymistä, oppilaitosten keskinäistä yhteistyötä ja osallistujapohjan laajentamista.

Opetushallitus vastaa yleisten kielitutkintojen, valtionhallinnon kielitutkintojen ja auktorisoidujen kääntäjien tutkintojen kehittämisestä ja toimeenpanosta sekä tutkintoprosessien toimivuudesta.

Opetushallitus edistää koulutusjärjestelmän tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta kehittämällä koulutuksen laadunhallintaa, tukemalla koulutuksen järjestäjiä laadun kehittämisessä sekä tuottamalla ja välittämällä tietoa ja arviointeja koulutuksen kehittämisen tueksi. Opetushallitus ylläpitää ja kehittää valtakunnallista koulutustiedotusta sekä valtakunnallisia opiskelijavalintajärjestelmiä ja sähköisiä hakupalveluja.

Opetushallitus ylläpitää ja kehittää koulutustarjonnan tietojärjestelmää ja siihen liittyviä palveluja, tilastotiedon raportointipalvelua WERAa, rahoitus- ja kustannustietoraportointia, kansainvälistä tiedonvaihtoa ja muita koulutustiedon tietopalveluja koulutussuunnittelun ja koulutusta koskevan päätöksenteon tueksi niin valtakunnallisella, alueellisella kuin paikallisella tasolla. Se tuottaa koulutustiedotuksen palveluja opinto- ja oppilaanohjausta varten sekä koulutukseen hakeutuville. Opetushallitus tuottaa selvityksiä ja analyyseja tutkimus-, tilasto- ja kansainvälisen koulutusta koskevan tiedon pohjalta opetusministeriön koulutuspoliittisen valmistelutyön tueksi. Opetushallitus edistää tutkimustoimintaa sekä toteuttaa sektoritutkimusta ja osallistuu muuhun tutkimustoimintaan edistäen sektorirajojen ylittävää tutkimusta tuottaen tietoa opettamisen, oppimisen ja uusien oppimisympäristöjen laadusta ja tuloksellisuudesta.

Opetushallitus tukee koulutuksen ja opetuksen järjestäjiä, oppilaitoksia ja muita koulutuksen toimijoita laadunhallinnassa ja laadun arvioinnissa. Opetushallitus kehittää ammatillisen koulutuksen laadunhallintasuositukseen liittyviä työkaluja koulutuksen järjestäjille ja tukee erityisesti työpaikalla tapahtuvan oppimisen laadun kehittämistä sekä vertaisarvioinnin kehittämistä. Opetushallitus osallistuu ammatillisen koulutuksen laadunvarmistuksen EU:n linjausten toteuttamiseen Suomessa sekä toimii aktiivisesti ammatillisen koulutuksen laadunhallinnan ja laadun arvioinnin kehittämistyössä EU-tasolla. Opetushallitus tekee joka toinen vuosi selvityksen ammatillisen koulutuksen laadunhallinnan tilasta ja CQAF:n periaatteiden toteuttamisesta Suomessa. Opetushallitus valmistelee yleissivistävän koulutuksen laadunhallinnan kehittämisuosituksia ja tukee yleissivistävän koulutuksen järjestäjien laadunhallinnan kehittämistä käyttäen hyväksi kansainvälisiä kokemuksia. Opetushallitus organisoii ja toteuttaa ainakin kolme laatupalkintokilpailua opetusministeriön linjausten mukaisesti.

Opetushallitus kerää omalla toimialallaan seuranta-, palaute- ja arviointitietoa sellaisen koulutuksen oppimistuloksista, joiden rahoitukseen valtio osallistuu.

Opetushallitus tuottaa valtakunnallista työvoima- ja koulutustarpeiden ennakoititietoa koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmien valmistelua ja muuta päätöksentekoa varten. Opetushallitus ohjaa ja tukee maakunnallisten yhteistyöryhmien alueellista ennakoitintia.

Opetushallitus toteuttaa vuosittain 2–3 perusopetuksen oppimistuloksien arviointihanketta.

Opetushallitus kehittää ammatillisen peruskoulutuksen näyttöperusteista oppimistulosten seuranta- ja arviointijärjestelmää koulutuksen järjestäjien ja opetushallinnon käyttöön sekä tukee koulutuksen järjestäjiä seurantatiedon hyödyntämisessä. Opetushallitus jatkaa oppimistulostiedon tuottamista ammattiosaamisen näyttöjen pohjalta neljässä ammatillisessa perustutkinnossa siten, että koko tutkintoa koskevat tulokset ovat valmiit vuonna 2009. Lähivuosina keskitytään prosessien ja tietojärjestelmien kehittämiseen niin, että tuotettu oppimistulostieto ja sen pohjalle rakentuva palaute ovat hyödynnettävissä koulutuksen ja opetuksen kehittämässä. Vertaisarviointia kehitetään osana arviointi- ja seurantajärjestelmää. Tavoitteena on, että vuonna 2010 aletaan koota tietoa kaikkien tutkintojen ammattiosaamisen näytöistä.

Opetushallitus tuottaa opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusjärjestelmän laskennassa ja päätöksenteossa tarvittavat raportit ja valmistelee yksikköhinta- ja rahoituspäätöksiin liittyvät oikaisu- ja yksikköhinnan harkinnanvaraista korottamista koskevat esitykset opetusministeriön linjausten mukaisesti ja tuottaa opetusministeriön tarvitsemat koulutuksen sääätelyjärjestelmään ja taloussuunnitteluun liittyvät raportit.

Opetushallitus osallistuu opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusjärjestelmän kehittämiseen. Opetushallitus vastaa ammatillisen koulutuksen tulosrahoituksen mittarien laskentaan ja kehittämiseen liittyvistä tehtävistä opetusministeriön linjausten mukaisesti. Opetushallitus suorittaa opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (635/1998) 54 §:n 2 momentin (1071/2005) mukaiset tietojen oikeellisuuden toteamiseksi suoritettavat rahoituksen saajan talouteen ja toimintaan kohdistuvat tarkastukset sen mukaan kuin opetusministeriö päättää. Opetushallitus käy opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 55 §:n 2 momentin mukaiset tiedonkeruuneuvottelut Suomen Kuntaliiton kanssa.

Vuodesta 2010 alkaen Opetushallitus valmistelee koulutuksen ja kirjastotoimen perustamishankkeiden yksikköhinnat siten, että vuoden 2011 yksikköhintoja koskeva esitys toimitetaan opetusministeriölle 15.11.2010 mennessä.

Opiskelijavalinnat ja koulutustiedotus

Opetushallitus ylläpitää ja kehittää opiskelijavalintarekisteristä ja ylioppilastutkintorekisteristä annetussa laissa (1058/1998) sekä ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen yhteishakujärjestelmästä annetussa asetuksessa (1197/1998) ja ammattikorkeakoulujen yhteishakujärjestelmästä annetussa asetuksessa (VNA 353/2003) mainittuja valtakunnallisia opiskelijavalintajärjestelmiä.

Opetushallitus uudistaa ja kehittää ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen yhteishakujärjestelmää (TAYH) ja koko toisen asteen koulutuksen sähköistä hakupalvelua, yliopistojen sähköistä hakupalvelua (YSHJ) ja yhteishakujärjestelmää, ammattikorkeakoulujen yhteishakujärjestelmää (AMKYH), ammattikorkeakoulujen vieraskielisen koulutuksen (VKYH), ammattikorkeakoulujen aikuiskoulutuksen (AKYH) ja ammatillisen opettajakoulutuksen (AMKOPE) yhteishakujärjestelmiä ja niiden sähköisiä hakupalveluja. Opetushallitus kehittää sähköisen asiointimahdollisuuden korkeakoulujen opiskelupaikkojen vastaanottamista koskeviin järjestelmiin (AMKOREK ja HAREK). Opetushallitus toteuttaa eri koulutussektoreiden opiskelijavalintoihin liittyvät ohjaus- ja neuvontapalvelun tehtävät.

Opetushallitus toimittaa ja jakaa ammatillisen ja lukiokoulutuksen, aikuiskoulutuksen, ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen koulutusoppaat painetussa ja sähköisessä muodossa molemmilla kotimaisilla kielillä ja osaksi myös englanniksi sekä kehittää koulutustiedotuksen verkkopalveluja.

Palvelujen laatua kehitetään asiakaspalautteen pohjalta.

2.3 Ruotsinkielisen koulutuksen perustehtävät

Kehitetään suomenruotsalaista koulutusta ottaen huomioon kulttuuri-identiteetin kasvamisen erityistarpeet ja tasavertaiset koulutusmahdollisuudet. Lisätään ruotsinkielen opiskelun kiinnostavuutta. Selvitetään voimassaolevan kielilainsäädännön tavoitteiden ja ruotsinkielen opetuksen tarjonnan suhde. Tuetaan koulutuksen järjestäjiä kieltenopetusstrategian kehittämisessä.

Opetushallitus tuottaa ruotsinkieliset opetussuunnitelman perusteet

- perusopetukseen
- lukiokoulutukseen
- ammatilliseen koulutukseen
- näyttötutkintoja
- taiteiden perusopetusta varten.

Opetussuunnitelman perusteita laadittaessa otetaan huomioon ruotsin kielen, kaksikielisyyden ja suomenruotsalaisen kulttuurin erityistarpeet, erityisesti äidinkielessä ja kirjallisuudessa, suomen kielessä sekä yleensä kieliohjelmassa.

Koulutuksen suunnitteluun tuotetaan

- tilasto- ja ennakointitietoa
- ruotsinkielisen ammatillisen koulutuksen tarvetta ennakoivaa
- ammatillisen koulutuksen järjestäjäverkon kokoamista edistävää tietoa.

Koulukenttää ja koulutuksen järjestäjiä palvellaan laajalla yhteistyö- ja neuvonantotoiminnalla.

Oppilaiden kielellistä kehitystä seurataan ja kannustavien menetelmien ja strategioiden kehittämistä tuetaan. Kehitetään äidinkielen (koulukielen) opetuksen virikkeitä ja tuetaan kaksikielisten lasten kielellistä kehitystä erityisesti tekstin tuottamisen osa-alueella.

Matemaattis-luonnontieteellisten aineiden opetusta tuetaan laajassa yhteistyöhankkeessa johon osallistuu muun muassa korkeakoulut. Tavoitteena on tukea oppilaiden osaamistasoa ja kannustaa opiskelijoita matemaattis-luonnontieteellisten aineiden opiskeluun ja valintaan ylioppilaskirjoituksissa, hyödyntää arviointiraporteista saatua tietoa ja tukea opettajien osaamisen kehittymistä.

2.4 Toimialapalvelujen perustehtävät

Toiminnallista tehokkuutta lisätään määrittelemällä asiakaspalveluprosessit ja varmistetaan palvelujen saatavuus ja riittävyys. Voimavaroja keskitetään ydintehtävien hoitamiseen. Tuottavuuden lisäämiseksi käynnistetään sähköisen hallinnon kehittämisohjelma. Valtiokonttorin palvelukeskuksen asiakkaaksi siirtymistä valmistellaan. Kehitetään tuloksellisuuden laskentatoimen mittareita.

Maksullisen palvelutoiminnan kautta Opetushallitus tarjoaa tukeaan opetussektorin toiminnan ajankohtaisiin kehittämishankkeisiin.

Tutkintojen tunnustaminen ja siihen liittyvät palvelut

Opetushallitus tekee lakisäätöiset (531/1986, uusi ammattipätevyyslaki) tunnustamis- ja rinnastuspäätökset sekä hoitaa opetusministeriön määräämät tutkintojen kansainväliseen vertailtavuuteen liittyvien kansallisten vastuuyksiköiden tehtävät (ENIC/NARIC). Opetushallitus huolehtii osaltaan siitä, että suomalaisista tutkinnoista on saatavilla ajantasaista ja oikeaa tietoa niin, että muissa maissa pystytään tunnustamaan täysimääräisesti suomalaiset tutkinnot. Opetushallitus toimii myös EY:n ammattipätevyysdirektiivissä tarkoitettuna kansallisena yhteystahona, joka muun muassa toimittaa kansalaisille ja muiden jäsenvaltioiden yhteystahoille tiedot direktiivin mukaisesta ammattipätevyden tunnustamisesta, ammatteja ja niiden harjoittamista koskevasta kansallisesta lainsäädännöstä sekä Suomessa suoritettujen tutkintojen sisällöstä. Tarvittaessa Opetushallitus kutsuu koolle kaikki ammattipätevyden tunnustamismenettelyyn liittyvät kansalliset toimivaltaiset tahot, jotta päätöksentekoprosessissa ilmenneitä yhteisiä ongelmia voidaan pohtia laajemmalla kokoonpanolla. Opetushallitus toimii kansainvälisessä viranomaisien välisessä IMI-tietojärjestelmässä sekä valtuutettuna koordinaattorina että toimivaltaisena viranomaisena.

Opetushallitus toimii Suomen Europass -keskuksena (OPM:n päätös 21.1.2005) ja hoitaa tehtävät, jotka kansallisille Europass-keskuksille määrätään neuvoston päätöksessä (2241/2004/EY) ja komission ohjeistuksessa. Tavoitteena on saada Europassin asiakirjat käyttöön ammatillisessa koulutuksessa, korkeakoulutuksessa ja työelämässä. *Tutkintojen tunnustamispäätöksiä* saaneille on vuonna 2006 tehty asiakaskysely. Kysely uusitaan vuonna 2009.

Maksullinen palvelutoiminta

Opetushallituksen maksullinen palvelutoiminta perustuu Opetushallituksen omaan asiantuntemukseen ja se palvelee omalta osaltaan Opetushallituksen strategisten painopisteiden toteutumista. Toiminta sisältää liiketaloudellisin perustein hinnoiteltuja koulutus-, konsultointi- ja arviointihankkeita, oppimateriaali- ja julkaisu tuotantoa sekä erilaisia julkisoikeudellisia ja muita suoritteita. Julkisoikeudelliset suoritteet on määritelty asetuksessa 1201/2006, joiden lisäksi Opetushallitus toteuttaa aikuisten näyttötutkintotoimintaa tutkintomaksuista kerättävillä tuolloilla.

Koulutus-, konsultointi-, arviointi ja julkaisu tuotteet on tarkoitettu kehittämisen työvälineiksi koulutuksen järjestäjille, kouluille ja oppilaitoksille sekä opettajakunnalle. Ne tarjoavat Opetushallituksen asiantuntemusta päättäjien koulutuspoliittisen päätöksenteon tueksi sekä sidosryhmien, kansainvälisten yhteistyökumppanien sekä vanhempien ja oppijoiden tarpeisiin.

Vähälevikkisen oppimateriaalin tuottaminen ja kehittäminen

Ruotsinkielisen ja muun vähälevikkisen oppimateriaalin tuottaminen ja kehittäminen jakaantuu maksullisten oppikirjojen ja maksuttomien digitaalisten materiaalien tuottamiseen ja kehittämiseen. Vähälevikkisen oppimateriaalin tuotantoon ja kehittämiseen varattavasta rahasta noin 20 prosenttia on vuosittain kohdistunut ruotsinkieliseen materiaaliin. Vähälevikkinen oppimateriaali tuotetaan sellaisille aloille ja oppiaineisiin, joihin opiskelijoiden vähyden takia kaupallisilla kustantajilla ei ole taloudellista mielenkiintoa, kuten

- erityisopetus
- maahanmuuttajaopetus
- vähän luetut pitkät kielet
- elämäkatsomustieto
- vähemmistöuskonnot
- ammatillisen koulutuksen pienet alat.

Ruotsinkielisen oppimateriaalin painopisteet yleissivistävässä koulutuksessa ovat periaatteessa samat kuin suomenkielisillä. Ruotsinkielinen ammatillisen koulutuksen materiaalityönto kattaa opiskelijamäärien vähäisyydestä johtuen kaikki alat.

Digitaalisen oppimateriaalin kehittämisessä ja tuottamisessa on tavoitteena materiaalin tasa-
puolisen tarjonnan lisäksi kehittää ja luoda uudentyyppisiä pedagogisesti innovatiivisia materiaaleja yhteistyössä tutkijoiden ja muiden sidosryhmien kanssa. Tuotannon tarvealueet ovat pääosin samat kuin oppikirjojen osalta, mutta hieman laajemmat.

2.5 Pääjohtajan alaiset perustehtävät

Kansainvälisyys

Opetushallitus hoitaa sille osoitetut tehtävät kansainvälisten järjestöjen toiminnassa. Tavoitteena on kehittää kansainvälisen tiedon hyödyntämistä kansallisen päätöksenteon tukena. Suomalaista koulutusalan tietämystä tehdään tunnetuksi ja tuotteistetaan yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Opetushallitus vastaa osaltaan kansallisen kansainväliseen toimintaan tarkoitetun rahoituksen suuntaamisesta koulutuspolitiikkaa tukevalla tavalla ja osallistuu opetusministeriön hallinnonalan lähialueyhteistyön toteuttamiseen Suomen lähialuestrategian tavoitteiden mukaisesti.

Viestintä

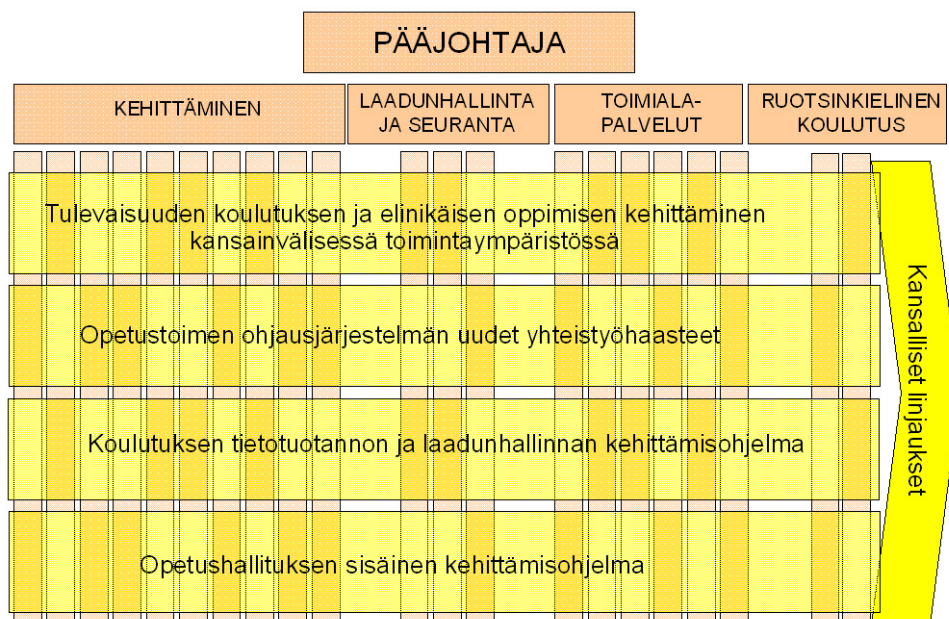
Opetushallitus tiedottaa toiminnastaan verkkosivujen ja Spektri-lehden välityksellä sekä tiedotteilla ja tilaisuuksilla. Viraston verkkosivut uudistetaan vuosina 2008–2009. Tavoitteena on palvella eri sidosryhmien tiedontarpeita entistä kattavammin. Viraston julkaisutoimintaa, graafista ilmettä sekä tiedotusmateriaalia uudistetaan. Tiedonkulkuun viraston sisällä kiinnitetään huomiota muun muassa johtoryhmän työskentelystä ja asioiden valmistelusta tiedottamalla ja intranetin käyttöä tehostamalla.

Sisäinen tarkastus

Sisäisen tarkastuksen painopistealueet suunnittelukaudella tulevat olemaan riskienhallinnan edelleen kehittäminen kokonaisvaltaisen strategialähtöisen riskienhallinnan suuntaan ja käytäntöön jalkauttamiseen sekä yleensä riskienhallinta ja sisäinen valvonta tietoisuuden lisääminen koko organisaatiossa sisäisen tarkastuksen tekemien valvontajärjestelmätarkastusten ja konsultointien avulla.

3 Opetushallituksen toimenpideohjelmat

Opetushallituksen keskeinen kehittämistoiminta on organisoitu neljäksi toimenpideohjelmaksi, jotka on kuvattu kuviossa 1. Tavoitteena on luoda oppilaitosrajat ylittävää ajattelua, jossa keskeisimmät kehittämishankkeet kootaan kasvua, oppimista ja koulutusta kokonaisuudessaan tukeviksi tavoitteellisiksi ohjelmiksi. Hankkeille asetetut vaikuttavuustavoitteet kuvaavat niiden toivottua tulosta Opetushallituksessa ja sen yhteistyöverkostoissa. Kuviossa 1 kuvatuilla neljällä toimenpideohjelmalla halutaan vaikuttaa kansallisiin opetusta ja koulutusta koskeviin linjauksiin Opetushallituksen strategian mukaisesti yhteistyössä opetusministeriön kanssa.

KUVIO 1. Opetushallituksen toimenpideohjelmat

3.1 Tulevaisuuden koulutuksen ja elinikäisen oppimisen kehittäminen kansainvälisessä toimintaympäristössä

Toimenpideohjelmassa keskitytään opetuksen ja koulutuksen tulevaisuuden keskeisiin haasteisiin. Toimenpideohjelman tavoitteet ovat

- *Suomen menestystä edistävän osaamisen vahvistamisen kansainvälistyvässä toimintaympäristössä*
- *tulevaisuuden koulutuksen tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden edistämisen saatujen arviointien- ja ennakointitietojen pohjalta*

Näillä tavoitteilla ohjataan kansallisia linjauksia vastaamaan tulevaisuuden koulutuksen ja oppimisen haasteisiin. Tavoitteet on muokattu Opetushallitusta, kasvatusta ja opetusta ohjaavien strategioiden linjaukset huomioiden.

Ohjelman hankkeissa keskitytään keskeisiin kehittämisen kohteisiin. Hankkeille on asetettu vaikutustavoitteet, joilla tavoitellaan toivottua kehitystä opetuksessa, koulutuksessa ja tavoissa järjestää niitä.

Kaikkien oppijoiden ja kulttuuriryhmien hyvinvointi ja tasa-arvoiset oppimispolut elinikäisen oppimisen periaatteen mukaisesti -hankkeessa on huomioitu haasteet erilaisten oppijoiden oppimispoluista, hyvinvointi, oppilaiden tukipalvelut ja tukipalvelujen oikea-aikainen kohdentaminen. Hankkeella edistetään erityisen tuen ja opiskelijahuollon riittävän varhaista kohdentamista sekä eri kulttuuri- ja kieliryhmien koulutuksen kehittämistä. Tavoitteena on myös koulutuksesta ja työelämästä putoamisen uhan minimointi.

Kestävän tulevaisuuden oppimisen ja oppimisympäristöjen kehittämishankkeessa keskitytään tulevaisuuden koulun, oppimisen, osaamisen ja sivistyksen keskeisten piirteiden hahmottamiseen ja

näiden piirteiden mukaiseen oppimisen ja oppimisympäristöjen luomiseen sekä niitä vastaavan toiminnan edistämiseen.

Oppimisen ja oppimisympäristöjen kehittäminen ruotsinkielisessä koulutuksessa – Utveckling av inlärning och lärmiljö

Hankkeen tavoitteena on ruotsinkielisen koulutuksen erityisten kehittämistarpeiden huomiointi ottaminen oppimisympäristön ja oppilaan hyvinvoinnin kehittämisessä. Kehitetään äidinkielen opetuksen virikkeitä uuden tietoyhteiskunnan vaatiman tekstin tuottamisen osaluueella ja tuetaan erityisesti kaksikielisten lasten kielellistä kehitystä. Oppimisympäristöjen, opetuksen ja kouluviihtyvyyden kehittämistä tuetaan. Varmistetaan erilaisten oppijoiden tasarvoiset koulutusmahdollisuudet. Kehitetään maahanmuuttajaoppilaiden tukea.

Oppimisympäristöjen kehittäminen ja monipuolistaminen on eräs lähivuosien keskeisiä kehittämiskohteita kaikilla kouluasteilla. Tavoitteena on sitoa oppilaitoksen ulkopuolella tapahtuva oppiminen luontevaksi osaksi opetussuunnitelmia ja sitä kautta osaksi koulun arkea. Oppimisympäristö-käsite sisältää laaja-alaisesti paikalliset oppimista tukevat verkosto, koulurakennuksen ja koulunpihan, tieto- ja viestintätekniikan ja muun teknologian mahdollisuudet sekä oppimisilmapiiriin, sosiaalisen oppimisympäristön. Kaikkien näkökulmien tulee olla didaktisesti ja pedagogisesti huolella mietittyjä.

Koulutuksen kansainvälistyminen hanke edistää kansainvälistymisen vahvistumista osana koulutuksen kansallista, alueellista ja strategista kehittämistä. Suomalaista koulutuksen ja opetuksen osaamista tehdään tunnetuksi kansallisesti ja kansainvälisesti yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Koulutuksen ja perusteiden kehittäminen ja yhteensovittaminen eri koulutusasteilla ja oppilaitosmuodoissa Hankkeen tavoitteena on opetussuunnitelman ja tutkintojen perusteiden kehittäminen. Opetussuunnitelman ja tutkintojen perusteet sovitetaan yhteen mielekkäältä osin siten, että ne muodostavat johdonmukaisesti etenevän jatkumon ja perustan elinikäiselle oppimiselle. Perusteiden toimeenpanoa ja opetussuunnitelmien laatua seurataan ja tuetaan ohjauksella ja koulutuksella paikallisten opetussuunnitelmien laatua ja hyvää toteuttamista. Osallistutaan opetussuunnitelmia ja tutkintojen perusteita koskevaan kansalliseen ja kansainväliseen yhteistyöhön. Hyödynnetään yhteistyöverkostoissa saatu tieto kansallisten perusteiden kehittämisessä sekä viedään suomalaista opetussuunnitelmaosaamista muihin maihin, erityisesti kehittyvien maiden hyödynnettäväksi."

Yhteiskunnan koulutustarvebankkeella pyritään edistämään työvoiman kysynnän ja tarjonnan tasapainoa ennakoimalla työvoima-, koulutus- ja osaamistarpeita.

Toimenpideohjelma 1: Tulevaisuuden koulutuksen ja elinikäisen oppimisen kehittäminen kansainvälisessä toimintaympäristössä		
Ohjelman tavoitteet	Hanke	Vaikutustavoite
<p>Suomen menestystä edistävän osaamisen vahvistaminen kansainvälistyvässä toimintaympäristössä</p> <p>Tulevaisuuden koulutuksen tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden edistäminen saatujen arviointien- ja ennakoitietojen pohjalta</p>	Kaikkien oppijoiden ja kulttuuriryhmien hyvinvointi ja tasa-arvoiset oppimispolut elinikäisen oppimisen periaatteen mukaisesti	<p>Ohjauksen sekä yleisen ja erityisen tuen riittävyys, saavutettavuus, oikea-aikaisuus ja kohdentaminen paranee</p> <p>Kouluviihtyvyys paranee</p> <p>Eri kieli- ja kulttuuriryhmien koulutusmahdollisuudet ja opetuksen sisällöt monipuolistuvat, integroituminen yhteiskuntaan ja sijoittuminen työelämään paranee</p> <p>Vähiten koulutettua väestöä työllistävä koulutus lisääntyy</p>
	Kestävän tulevaisuuden oppimisen ja oppimisympäristöjen kehittämishanke	<p>Tulevaisuuden oppimisen, osaamisen ja sivistyksen keskeiset piirteet sekä niihin johtavat toimintareitit määritelty</p> <p>Kestävän kehityksen periaatteen vahvistaminen koulutuksen suunnittelussa ja kehittämistyössä</p> <p>Monimuotoiset oppimisympäristöt yleistyvät opetuksessa ja oppimisessa</p>
	Oppimisympäristöjen kehittäminen ruotsinkielisessä koulutuksessa – Utveckling av inlärning och lärmiljö	<p>Förbättrad skoltrivsel, utveckling av stöd för eleverna</p> <p>Språk och kulturidentitet som grund för inläringen</p> <p>Bättre kvalitet i lärmiljöer och utrustning för undervisningen</p>
	Koulutuksen kansainvälistyminen	<p>Kansainvälistyminen vahvistuu osana koulutuksen kansallista, alueellista ja strategista kehittämistä</p> <p>Suomalaista koulutusalan tietämystä tehdään tunnetuksi ja tuotteistetaan yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa</p>
	Koulutuksen ja perusteiden kehittäminen ja yhteensovittaminen eri koulutusasteilla ja oppilaitosmuodoissa	<p>Ops ja tutkintoperusteiden linjaukset muodostavat systemaattisesti etenevän jatkuman yli oppilaitosmuotojen</p> <p>Alueellinen ja oppilaitosten välinen yhteistyö Ops:in laatimisessa ja opetuksen toteuttamisessa lisääntyy</p>
	Yhteiskunnan koulutustarvehanke	<p>Määrällinen ja laadullinen ennakoitintoiminta vakiintuu ja laajenee, ennakoitiosaaminen lisääntyy.</p> <p>Työvoiman kysynnän ja tarjonnan tasapaino paranee eri koulutusaloilla ja –asteilla sekä alueilla.</p> <p>Ammatillinen koulutus vastaa mahdollisimman hyvin työelämän osaamistarpeisiin.</p>

Suomi elää muutosvaihetta jossa toisaalta väestön ikääntyminen ja väestömuutto ja toisaalta tarve järjestää palveluja ja palvelujärjestelmiä uudella tavalla edellyttää entistä enemmän alueellista yhteistyötä. Kuntien palvelu- ja rakennemuutos luo puitteet toiminnan kehittymiselle. Opetushallitus edistää koulutuksen ja opetuksen kehittämisen siten, että se turvaa koulutuksellista tasa-arvoa ottaen huomioon eri väestöryhmien välillä yhtäläiset mahdollisuudet laadukkaisiin koulutuspalveluihin.

Toimenpideohjelman tavoitteena on *edistää koulutuksellista tasa-arvoa turvaamalla eri väestöryhmien yhtäläiset mahdollisuudet laadukkaisiin koulutuspalveluihin koko maassa kehittämällä opetustoimen ohjausjärjestelmää vastaamaan yhteiskunnassa tapahtuvia rakenteellisia muutoksia.*

Opetushallitus tukee informaatio-ohjauksella opetussuunnitelmien perusteiden vaikuttavuutta ja koulutuksen järjestäjiä ja opettajia kehittämään opetussuunnitelmien ja tutkintojen perusteiden mahdollistamaa koulutusmuotojen välistä yhteistyötä. Lisäksi selvitetään mahdolliset ongelmakohdat ja ohjeistuksen muutostarpeet. Tavoitteena on lisätä eri tutkintokokonaisuuksista rakennettujen tutkintojen lukumäärää.

Opetushallitus tehostaa toimenpiteitä kielten opetuksen kehittämiseksi, ja oppilaiden ja opiskelijoiden kielivalintojen monipuolistamiseksi sekä toisen kotimaisen kielen kiinnostavuuden lisäämiseksi. Toisen kotimaisen kielen opiskelun edistämiseksi vahvistetaan positiivista kuvaa maamme kaksikielisyydestä ja kansalliskielten osaamisen tärkeydestä, sekä kehitetään kielen opiskelua, oppimateriaaleja ja opetusmenetelmiä. Opettaja-, opiskelija- ja kulttuurivaihto suomen- ja ruotsinkielisten koulujen kesken sekä muiden Pohjoismaiden kanssa lisätään. Kielikylyyt ja ”kielisuihkut” kehitetään tärkeänä osana kieliopetusta ja -kasvatusta.

Opetushallitus edistää monikielisyyttä ja kulttuurisen vuorovaikutuksen edellytyksiä sekä Lisabonin strategian mukaista kahden kielen opiskelun varhaista aloitusta. Tuetaan koulutuksen järjestäjiä kieltenopetusstrategian kehittämisessä. Opetushallitus tukee kielikoulujen sekä Hannasaaren kulttuurikeskuksen toiminnan kehittymistä resurssikeskuksina ja kielten opetuksen kehittämisverkostojen sekä virtuaalisen yhteistyön koordinaattoreina. Opetushallitus edistää kielten opetuksen integrointia muiden oppiaineiden opetukseen.

Opetushallitus opastaa informaatio-ohjauksella koulutuksen ja opetuksen hyvään hallintoon ja johtamiseen sekä laadukkaiden koulutuspalvelujen tuottamisessa. Informaatio-ohjauksen ohjausmuotoja kehitetään. Yhteistyössä Yleisradion kanssa tuotettu Opettaja.TV mahdollistaa ohjelmasarjan ja täydennyskoulutusjakson kytkeminen toisiinsa ja parantaa täydennyskoulutuksen saavutettavuuden

Valtion oppilaitosten tulosohjausta kehitetään ja oppilaitosten toimintaa tuetaan keskitettyjen hallintopalvelujen kehittämisellä.

Viraston verkkopalvelut uudistetaan kokonaan vuosina 2008–2009. Tavoitteena on ajanmukaiset verkkosivut, jotka palvelevat Opetushallituksen eri sidosryhmiä ja edistävät viraston palvelujen tunnettuutta.

Opetustoimen ohjausjärjestelmän uudet yhteistyöhaasteet ja yhteistyö ruotsinkielisissä kouluissa – Informationsstyrning och utbildningsplanering i de finlandssvenska skolorna. Koulutuksen järjestäjiä ja koulun johtamisen osaamista tuetaan hyvän hallinnon ja koulun johtamisen edistämiseksi sekä opiskelijoiden perusoikeuksien varmistamiseksi. Tuotetaan ja otetaan

käyttöön perustietoa alueellisiin kehittämisen tarpeisiin. Tuotetaan palveluja koulutuksen järjestäjien tukemiseksi. Edistetään alueellista yhteistyötä ja yhteissuunnittelua kouluasteesta toiseen sekä toisen asteen koulutuksissa. Kehitetään yhteistyötä elinkeinoelämän ja oppilaitosten välillä. Tuotetaan ja kootaan perustietoja vapaan sivistystyön kehittämisohjelman tueksi. Yhteistyössä Svenska Ylen kanssa tuotettu Vetamix-verkkopalvelu avataan, jossa yhdistyvät Ylen tuottamat aineistot, opettajien virtuaalinen työpöytä ja Opetushallituksen tuottamat ruotsinkielisten koulutuspalvelujen osalta digitaaliset aineistot ja työkalut. Seurataan Paras-hankkeen toteutumista sekä tuetaan ammatillisen koulutuksen ammattiopistostrategian toimeenpanoa ja järjestäjäverkon kokoamista. Opintojen ohjausta kehitetään ja mahdollisuudet verkko- ja yhdistelmäopintojen suorittamiseksi parannetaan.

Toimenpideohjelma 2: Opetustoimen ohjausjärjestelmän uudet yhteistyöhaasteet		
Ohjelman tavoitteet	Hanke	Vaikutustavoite
Koulutuksellista tasa-arvoa edistetään turvaamalla eri väestöryhmien yhtäläiset mahdollisuudet laadukkaisiin koulutuspalveluihin koko maassa kehittämällä opetustoimen ohjausjärjestelmää vastaamaan yhteiskunnassa tapahtuvia rakenteellisia muutoksia.	Koulutuksen ohjausjärjestelmän kehittäminen vastaamaan toimintaympäristön vaatimuksia yhteistyössä OPM:n kanssa	Informaatio-ohjaus tukee perusteiden vaikuttavuutta ja koulutuksen järjestäjiä ja opettajia kehittämään opetussuunnitelmien ja tutkintojen perusteiden mahdollistamaa koulutusmuotojen välistä yhteistyötä Tutkintoa palvelevaa koulutusta voi hankkia yli oppilaitosmuotojen (osa tutkinnosta suoritetaan eri oppilaitoksissa ja koulumuodoissa)
	Tuetaan koulutuksen järjestäjiä kieltenopetusstrategian kehittämisessä	Toisen kotimaisen kielen opetuksen kehittäminen
	Valtion oppilaitosten ohjaustoiminnan vaikuttavuuden kehittämishanke	Valtion oppilaitosten palvelu- ja kehittämiskeskustoiminta laajenee ja vahvistuu valtakunnallisena toimintana
	Informaatio-ohjauksen kehittäminen	Kehittämissuunnitelmat, resurssikeskustoiminta, palvelutuotteet Opetustoimen henkilöstön osaaminen ja johtamisvalmiudet kehittyvät. Saavutettavuuden ja informaatio-muotojen kehittäminen OPH:n verkkopalveluiden sisällöllinen ja käytettävyyden parantaminen
	Opetushallituksen verkkopalveluiden sisällöllinen ja käytettävyyden parantaminen	Viraston verkkosivuja kehitetään palvelemaan kohderyhmiä ja Opetushallituksen tavoitteita
	Opetustoimen ohjausjärjestelmän uudet yhteistyöhaasteet ja yhteistyö ruotsinkielisissä kouluissa Informationsstyrning och utbildningsplanering i de finlandssvenska skolorna	Koulutusjärjestäjien tietoisuus, koulunjohtamisen osaaminen kehittyy ja koulutusjärjestelyt palvelevat entistä paremmin käyttäjien tarpeita Kehittyneet verkkopalvelut Ylen ja OPH:n yhteistyönä Verkko- ja yhdistelmäopintomahdollisuudet paranevat Hyvin toimiva koulutusura, oppilaanohjaus Elinkeinoelämän ja koulutuksen yhteistyöhankkeet

Koulutuksen tietotuotannon- ja laadunhallinnan kehittämisohjelman tarkoituksena on luoda edellytyksiä entistä paremmalle tietoperustaiselle opetustoimen ohjaamiselle.

Opetushallitus kehittää tuloskaudella omaa toimialuettaan koskevaa

- tilasto-, rekisteri-, arviointi- ja tutkimustiedon tuotantoa
- raportointia niin, että

poliittishallinnollisen järjestelmän käyttöön saadaan selosteiden, indikaattorien ja määrällistä ja laadullista informaatiota sisältävien kuvaimien muotoon tiivistettyä koulutuksen saavutettavuutta ja tasa-arvoa koskevaa informaatiota. Opetushallitus kehittää yhteistyötä eri tiedontuottajatahojen (mm. tilastokeskus, yliopistot, tutkimuslaitokset, koulutuksen arviointineuvosto ja kansainväliset yhteistyökumppanit) kanssa.

Opetushallituksen toimialalla ammatillisten oppilaitosten käyttöön kehitettyjä oppilaitoksen toiminnan laadun varmennusjärjestelmiä, joista CQAF viitekehykseen perustuva ammatillisten oppilaitosten toiminnan laadunvarmennusjärjestelmä on jo käytössä. Koulutuksen tietotuotannon ja laadunhallinnan kehittämisohjelman tuloksena tuotetaan myös koulutuksen tasa-arvoa monipuolisesti käsittelevä seurantaraportti keväällä 2009.

Laadunhallintaa kehitetään myös Opetushallituksen omien hankkeiden osalta: hankkeisiin liitetään tuloksellisuusraportointia ja Opetushallituksen toiminnasta laaditaan suunnittelukaudella itsearviointi.

Toimenpideohjelma 3: Koulutuksen tietotuotannon ja laadunhallinnan kehittämisohjelma		
Ohjelman tavoitteet	Hanke	Vaikutustavoite
Koulutusjärjestelmän ja opetuksen tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta lisätään tuottamalla tietoa, arviointeja, indikaattoreita ja välineitä koulutuksen kehittämisen ja laadunhallinnan tueksi sekä kansainvälisen yhteistyön mahdollistamiseksi. Ohjelman tarkoituksena on luoda entistä parempia edellytyksiä opetustoimen tietoperustaiselle kehittämiselle ja johtamiselle.	Laadunhallinnan ja seurannan työkalujen kehittämishanke, jonka tarkoituksena on kehittää suosituksia ja työkaluja laatutyöhön.	Laatusuositukset suuntaavat koulutuspalvelujen kehittämisen kohdentumista palvelemaan paremmin koulutuksen tavoitteita Kansainvälisten kehittämistoimia ja hyviä käytänteitä hyödynnetään oppilaitoksissa-
	Koulutuksen tietoperustan kehittämishanke. Opetushallitus kokoaa hankkeessa yhteen Opetushallituksen tilasto-, rekisteri-, ja arviointiaineistoja sekä analysoi niitä. Hankkeessa kehitetään myös indikaattoreita	Ajantasaiseen tietoon perustuvien päätöksien ja kehittämistoimenpiteiden vaikutuksesta koulutusjärjestelmän tuottamien palvelujen laadukkuus ja tehokkuus paranevat. Suomessa asuville voidaan turvata entistä tehokkaammin yhtäläiset oikeudet elinikäiseen oppimiseen sukupuolesta, asuinpaikasta, opetuskielestä, sosiokulttuurisesta ja sosioekonomisesta tausta riippumatta Kouluhyvinvointiin liittyvää tietotuotantoa kehitetään
	Koulutuskuvain. Hankkeessa tuotetaan koulutuksen järjestäjille määrälliseen koulutustietoon perustuva työkalu niiden oman koulutussuunnittelun käyttöön perustaen työ olemassa olevan WERA tilastotietopalvelun pohjalle.	Hankkeessa tuotetaan koulutuksen järjestäjille määrälliseen koulutustietoon perustuva työkalu niiden oman koulutussuunnittelun käyttöön perustaen työ olemassa olevan WERA tilastotietopalvelun pohjalle
	Opetushallituksen sisäisen laadunhallinnan kehittämishanke	Opetushallituksen perustoimintojen ja hankkeiden tuloksellisuus paranee
	Kasvu- ja oppimisympäristön tutkimushanke, jossa käytetään vuorovaikutteista tutkimustapaa.	Tuotetaan kouluhyvinvointia ja oppimisympäristöä koskevaa tutkimustietoa hyödynnettäväksi

Henkilöstöjohtamisen keskeinen haaste sopimuskaudella on hallita kokonaisuus, jonka reuna-ehdoina on tavoite vähentää viraston henkilöstömäärää tuottavuusohjelman mukaisesti ja toisaalta varmistaa ydintehtävien kannalta kriittisen osaamisen saatavuus sekä henkilöstön jaksaminen ja hyvinvointi. Molemmat tavoitteet tulee saavuttaa henkilöstöpoliittisesti kestäväällä tavalla. Kestävän johtamisen ja henkilöstön kehittämisen keskeinen sisältö on muutostilanteiden riittävä ennakointi, toimintayksikkörajat ylittävän kokonaisuuden tarkastelu sekä avoin, yhteisöllinen ja oikeudenmukainen esimiestyö. Kehittämisen tueksi otetaan vaiheittain käyttöön tulospalkkiojärjestelmä.

Palvelujen kehittämisellä pyritään vastaamaan ulkoisten ja sisäisten asiakkaiden tarpeisiin. Verkostoituvassa toiminnassa korostuvat sähköisten asioinnin, tieto- ja asiakirjahallinnan tarpeet. Tätä varten kehittämistavoitteena on asiakasprosessien tunnistaminen, palvelujen tuotestaminen ja niiden toimivuuteen kehitettyjen seurantamallien käyttöönotto. Palvelukykyä tehostetaan uudistamalla eri asiakasryhmille suunnattua Opetushallituksen verkkosivustoa ja tiedottamista. Yleisradioyhteistyön avulla tehostetaan palvelujen saavutettavuutta ja varmistetaan palvelutuotannon laadullinen taso.

Opetushallituksen ja valtion oppilaitosten tuottavuutta pyritään parantamaan kehittämällä toimintatapoja, keskittämällä voimavaroja ydintehtäviin, lisäämällä joustavuutta yli yksikkörajojen tapahtuvaan työskentelyyn, tehostamalla verkostoyhteistyötä.

Toimintaohjelma 4: Opetushallituksen palvelujen kehittäminen		
Ohjelman tavoitteet	Hanke	Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoite
Kehitetään henkilöstön hyvinvointia ja osaamista tukevaa toimintaa sekä vahvistetaan ja vakiinnutetaan Opetushallituksen johtamisjärjestelmän prosesseja ja menettelyjä Toteutetaan valtionhallinnon henkilöstöpoliittisia linjauksia	Kestävä johtaminen ja henkilöstövoimavarat	Opetushallituksen ydintehtävät hoidetaan tehokkaasti ja ydinprosessit ovat laadukkaita ja sujuvia Tulos- ja kehityskeskustelut edistävät ja ylläpitävät henkilöstön hyvinvointia ja osaamisen kehittämistä OPH:ssa on strategian mukaista osaamista OPH:ssa työskentelee osaava ja työhönsä motivoitunut henkilöstö Johtaminen ja esimiestyö on tavoitteellista ja hyvinvointia tukevaa Johdolla oikeat ja riittävät tiedot päätöksenteon tukena Kaikukehittäjä verkosto toimii aktiivisesti työhyvinvoinnin edistäjänä OPH:n koulutettuja sisäisiä arvioijia hyödynnetään hankkeiden arvioinnissa
	Asiakaspalveluiden kehittäminen	Kansalaisille, opetustoimen henkilöstölle ja koulutuksen järjestäjille tuotetaan laadukkaat ja monipuoliset tukipalvelut Ydinprosesseilla oikein kohdentuvat ja tehokkaat palvelut Valtion oppilaitoksilla laadukkaat hallinto- ja kehittämisen tukipalvelut
Tuetaan tuottavuusohjelman tavoitteiden toteutumista	Opetushallituksen tuottavuusohjelman koordinointi ja seuranta	Opetushallitukselle asetettujen tuottavuusohjelman tavoitteet toteutuvat

Valtion oppilaitokset

Opetushallitus tulosoittaa valtion oppilaitoksia hallitusohjelman, koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelman ja ammatillisen erityisopetuksen valtakunnallisen strategian ja toimenpiteohjelman tavoitteiden mukaisesti. Opetushallitus suuntaa ulkoisia tukipalveluja valtion oppilaitoksille taloushallinto- ja henkilöstöhallintopalveluihin sekä opetustoimen kehittämiseen liittyen.

Näitä ovat

- tilivirastopalvelut
- valtion palkkausjärjestelmän toteuttaminen, seuranta ja kehittäminen
- juristipalvelut
- opetustoimen kehittämiseen

liittyvät palvelut.

Valtion oppilaitosten toimintaa kehitetään edelleen tavoitteena vaikuttavuuden lisääminen erityisesti resurssikeskustoimintaa kehittämällä.

Helsingin ranskalais-suomalaisen ja suomalais-venäläisen koulun tavoitteena on, että oppilaat saavat esi-, perus- ja lukiokoulutuksen lisäksi myös hyvän ranskan ja venäjän kielen taidon sekä asianomaisen kulttuurin tuntemuksen.

Helsingin eurooppalainen koulu aloittaa toimintansa vuonna 2008 ja ensimmäisen lukuvuotensa 2008–2009. Koulu jakautuu eri kieliosastoihin.

Valtion yleissivistävät erityiskoulut antavat esi-, perus- ja lisäopetusta vammaisille lapsille, jotka eivät kykene suorittamaan oppivelvollisuuttaan omassa lähikoulussaan. Lisäksi ne järjestävät perusopetuslain 39 §:n mukaisia tukipalveluja.

Kehittämis- ja palvelukeskustoimintaa kehitetään edelleen panostamalla valtakunnalliseen kehittämistyöhön sekä asiantuntija-, ohjaus- ja tukipalvelujen tarjoamiseen muille opetuksen järjestäjille ja muille toimijoille tavoitteena tukea erityisopetuksen tarpeessa olevien oppilaiden integroitumista mahdollisimman tehokkaasti muun opetuksen yhteyteen.

Ammatillisten erityisoppilaitosten ohjauksessa otetaan huomioon ammatillisten erityisoppilaitosten yhteistyöelimestä asetetut tuloksellisuustavoitteet.

Opetushallitus osallistuu opetusministeriön ammatillisen koulutuksen järjestäjäverkon koostamisen vauhdittamishankkeen yhteydessä tehtävään selvitykseen valtion omistamien ammatillisten erityisoppilaitosten hallinnosta sekä suhteesta alueellisiin ammattiopistoihin tai yksityisiin erityisopetuksen palvelujen tuottajaorganisaatioihin.

Ammatilliset erityisoppilaitokset antavat ammatillista peruskoulutusta sekä valmentavaa koulutusta kuulo-, näkö- ja kehitysvammaisille nuorille. Toiminnan painopisteenä on vastuu vaikeasti vammaisten koulutuksen järjestämisestä. Oppilaista 53 prosenttia on ammatillisessa peruskoulutuksessa ja 47 prosenttia valmentavassa ja kuntouttavassa koulutuksessa. Oppilaitosten palvelu- ja neuvontatoimintaa kehitetään ja yhteistyötä muiden koulutuksen järjestäjien kanssa lisätään edelleen.

Saamelaisalueen koulutuskeskus antaa koulutusta lähinnä saamelaisalueen tarpeita varten, säilyttää ja kehittää saamelaiskulttuuria ja luontaiselinkeinoja sekä edistää saamenkielisen oppima-

teriallin valmistamista. Koulutuskeskuksen toimintaa tietotekniikka- ja porotalouden resurssikeskuksena kehitetään edelleen.

Merenkulun turvallisuuskoulutuskeskus tuottaa STCW standardin mukaista korkeatasoista turvallisuuskoulutusta sekä laiva- ja konesimulaattorikoulutusta

- merenkulkualan opiskelijoille
- merenkulkijoille
- alalle hakeutuville
- sillä alalla toimiville merenkulkijoille
- puolustusvoimille
- muille alan sidosryhmille.

Keskuksen tavoitteena on tukea valtakunnallisen turvallisuuskoulutuksen kehitystä.

Opetushallinnon koulutuskeskus (Opeko) työskentelee verkostoperiaatteella, jonka avulla voidaan saavuttaa laaja ja asiantunteva tietotaito opetustoimialan täydennyskoulutuksen ja kehittämisen tueksi. Opetustoimialan eri sektoreilta tuleviin koulutus- ja kehittämistarpeisiin vastaamiseksi hyödynnetään ja yhdistetään eri alojen asiantuntemusta.

Opeko järjestää valtakunnallisesti jatko- ja täydennyskoulutusta ensisijaisesti opetusalan henkilöstölle esi- ja perusopetuksen, toisen asteen yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen sekä aikuiskoulutuksen alueilla ja lisäksi aktiivisesti järjestää itse kansainvälisiä tilaisuuksia ja osallistuu kansainvälisiin opetusalan projekteihin.

Opetushallituksen henkilötyövuodet vuosina 2005–2012

	Toteutuma 2005	Toteutuma 2006	Arvio 2007	TAE 2008	TTS 2009	TTS 2010	TTS 2011	TTS 2012	<i>muutos</i> 2005/2012
Opetushallituksen toimintamenomomentti (29.01.02)	306	294	293	285	267	255	244	244	
Muut momentit (*)	53	61	59	53	54	54	53	53	
YHTEENSÄ	359	355	352	338	321	309	297	297	-62

(* vuosittainen mitoitus määrittäyty erillisten projektisuunnitelmien pohjalta)

Valtion oppilaitosten henkilötyövuodet vuosina 2005–2012

	Toteutuma 2005	Toteutuma 2006	Arvio 2007	TAE 2008	TTS 2009	TTS 2010	TTS 2011	TTS 2012	<i>muutos</i> 2005/2012
Helsingin ranskalais-suomalainen koulu	67	70	70	71	70	70	70	70	
Suomalais-venäläinen koulu	83	76	76	77	77	76	76	76	
Valtion yleissivistävät erityiskoulut	693	695	697	692	692	692	691	690	
Helsingin Eurooppakoulu			1	7	30	40	40	40	
EU Eurooppakoulut	27	29	29	29	29	29	29	29	
Yhteensä	870	870	873	876	898	907	906	905	36
Ammatilliset erityisoppilaitokset	481	495	494	482	473	473	473	473	
Saamelaisalueen koulutuskeskus	63	65	65	65	65	64	63	63	
Merenkulun turvallisuuskoulutuskeskus	23	27	27	27	27	27	27	27	
Yhteensä	567	586	586	574	565	564	563	563	-4
Opetusalan koulutuskeskus	81	84	75	70	70	70	70	70	-11
Kaikki yhteensä	1 517	1 540	1 534	1 520	1 533	1 541	1 539	1 538	21

Opetushallituksen toimintamomentin (29.01.02) nettomenot vuosina 2006–2012

	TP 2006	TA 2007	TAE 2008	TTS 2009	TTS 2010	TTS 2011	TTS 2012	<i>muutos TAE- 08/ TTS 2012</i>
Bruttomenot	26 057	26 291	26 868	26 376	26 033	25 669	25 669	
Bruttotulot	6 771	7 200	7 000	7 000	7 000	7 000	7 000	
Nettomenot	19 286	19 091	19 868	19 376	19 033	18 669	18 669	-1 199

Valtion yleissivistävän koulutuksen toimintamomentin (29.10.01) nettomenot vuosina 2006–2012

	TP 2006	TA 2007	TAE 2008	TTS 2009	TTS 2010	TTS 2011	TTS 2012	<i>muutos TAE-07/ kehys 2011</i>
Bruttomenot	48 202	47 523	49 617	51 950	51 513	50 928	50 928	
Bruttotulot	5 320	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000	
Nettomenot	42 882	43 523	45 617	47 950	47 513	46 928	46 928	1 311

Valtion ammatillisen koulutuksen toimintamomentin (29.20.01) nettomenot vuosina 2006–2012

	TP 2006	TA 2007	TAE 2008	TTS 2009	TTS 2010	TTS 2011	TTS 2012	<i>muutos TAE- 08/ TTS 2012</i>
Bruttomenot	34 894	33 715	34 263	34 273	34 163	34 079	34 079	
Bruttotulot	2 646	2 100	2 100	2 100	2 100	2 100	2 100	
Nettomenot	32 248	31 615	32 163	32 173	32 063	31 979	31 979	-184